

Uroczyste walne zebranie

W życiu Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk istotną rolę odgrywają jubileusze, przypominające o długiej historii Towarzystwa, a jednocześnie będące okazją do towarzyskiego spotkania. Wielu członków PTPN ma wciąż w pamięci huczne obchody 150-lecia Towarzystwa w roku 2007, które koordynował zmarły w ubiegłym roku Prezes i członek honorowy PTPN prof. Jacek Wiesiołowski.

Rok 2017 przyniósł nowe zadanie – organizację obchodów 160. rocznicy powstania Towarzystwa. Uroczyste Walne Zebranie zwołano na dzień 13 lutego 2017 r. Od rana przy ul. S. Mielżyńskiego 27/29 trwały ostatnie przygotowania. Przed południem prezes PTPN prof. Andrzej Gulczyński wraz z sekretarzem generalnym prof. Przemysławem Matusikiem oraz gościem specjalnym uroczystości – pre-

zesem Polskiej Akademii Umiejętności prof. Andrzejem Białasem złożyli kwiaty w miejscach spoczynku byłych prezesów PTPN: prof. Heliodora Świąckiego, prof. Zbigniewa Zakrzewskiego, a w towarzystwie ks. kanonika Ireneusza Szwarca, proboszcza parafii katedralnej, przy sarkofagu ks. abp. Edwarda Likowskiego. O godz. 16.00 odświętnie udekorowana historyczna Sala Posiedzeń PTPN wypełniła się do ostatniego miejsca i rozpoczęło się Walne Zebranie.

Goście

Większość wśród licznie zebranych osób stanowili członkowie PTPN – przedstawiciele poznańskiego świata naukowego ze wszystkich uczelni. Był wśród nich ks. abp senior Henryk Muszyński, członek honorowy PTPN. Poznańskie władze samorządowe repre-

Zaproszeni goście i członkowie Zarządu PTPN

Na uroczystości nie zabrakło członków honorowych PTPN i rektorów uczelni

Okolicznościowe przemówienie wygłosił Rektor UAM prof. Andrzej Lesicki

Prezes PAU prof. Andrzej Białas wygłosił wykład pt. „Dwie kultury”

zentaował wiceprezydent Miasta Poznania Jędrzej Solarski i dyrektor Gabinetu Prezydenta Andrzej Białas. Wśród gości znaleźli się parlamentarzyści: poseł na Sejm RP dr Bartłomiej P. Wróblewski (inicjator uchwały sejmowej upamiętniającej 160. rocznicę powstania PTPN) i senator Robert Gaweł. Nadzwyczajną reprezentację miał Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (uczelnia, która wyrosła z PTPN), bowiem wraz z rektorem prof. Andrzejem Lesickim przybyli do nas prorektorzy prof. Beata Mikołajczyk i prof. Ryszard Naskręcki.

Walne zebranie zaszczylicili swoją obecnością przedstawiciele władz poznańskich uczelni na czele z przewodniczącym Kolegium Rektorów Miasta Poznania, prof. Tomaszem Łodygowskim (Politechnika Poznańska) oraz prof. Maciejem Żukowskim (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) i prof. Wojciechem Horą (Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu), a także prorektorami: prof. Michałem Musielakiem (Uniwersytet Medyczny w Poznaniu), prof. Romanem Gornowiczem (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) i prof. Andrzejem Wieczorkiem (Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu).

Na Sali Posiedzeń PTPN nie zabrakło honorowych członków PTPN, byłych prezesów Towarzystwa – prof.

Antoniego Gąsiorowskiego i prof. Leona Kozackiego, a także członków PTPN pełniących ważne funkcje, m.in. dyrektora poznańskiej Biblioteki Uniwersyteckiej dr hab. Artura Jazdona i dyrektorki Muzeum Archeologicznego w Poznaniu prof. Marzeny Szmyt. Cieszyła nas także obecność byłego rektora UAM prof. Stanisława Lorenca, byłego prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. Andrzeja B. Legockiego, byłego przewodniczącego rady Narodowego Centrum Nauki prof. Michała Karońskiego oraz prezesa zarządu Fundacji UAM prof. Jacka Gulińskiego, konsula honorowego Republiki Chorwacji Jerzego Domicza oraz potomka gen. J.H. Dąbrowskiego, hr. Krzysztofa Mańkowskiego. Wśród członków PTPN zasiadli też m.in. byli prorektorzy poznańskich uczelni: profesorowie Teresa Rabska (honorowa obywatelka miasta Poznania), Tadeusz Kaczmarek, Andrzej Kostrzewski, Wojciech Stankowski, Bogdan Walczak oraz były wojewoda i senator Włodzimierz Łęcki.

Nie wszyscy spośród zaproszonych gości mogli dojechać na uroczystość. W walnym zebraniu uczestniczyli m.in. reprezentanci ks. arcybiskupa Stanisława Gądeckiego (ks. prof. Bogdan Poniży) i senator Jadwigi Rotnickiej (dyrektor Biura Włodzimierz Groblewski). O życzliwej pamięci innych świadczyły nadesłane listy gratulacyjne, wystosowane m.in. przez

Sala Posiedzeń PTPN wypełniła się do ostatniego miejsca

Wśród gości znalazł się m.in. wiceprezydent Poznania Jędrzej Solarski

Medal pamiątkowy i dyplom odebrała p. Iwona Pempera

W imieniu p. Małgorzaty Kałasz dyplom i medal pamiątkowy odebrał p. Dominik Kałasz

przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, rektorów poznańskich uczelni oraz towarzystwa naukowe w Płocku i Warszawie.

Cześć oficjalna...

Zebranie otworzył Prezes PTPN prof. Andrzej Gulczyński, który powitał zebranych i w krótkiej przemowie przybliżył najważniejsze momenty 160 lat dziejów Towarzystwa. Prezes PTPN przedstawił także działania bieżącego Zarządu, informując o najnowszych projektach PTPN oraz wyzwaniach na kolejne lata. Prof. Gulczyński zwrócił przy tym uwagę na stojące przed Towarzystwem doniosłe zadanie pielęgnowania nauki, kultury i sztuki poprzez integrację poznańskich naukowców, innowacyjność w działaniu oraz interdyscyplinarne projekty, skupiające zarówno przedstawicieli środowisk akademickich, jak i szeroko pojmowanych „przyjaciół nauk”.

Po wystąpieniu Prezesa PTPN głos zabrał Rektor UAM prof. Andrzej Lesicki. W swoim przemówieniu prof. Lesicki przypomniał skuteczne działania organizacyjne i finansowe członków PTPN, dzięki którym po I wojnie światowej powstał pierwszy w Poznaniu polski uniwersytet – Wszechnica Piastowska. Wspominał

też byłych rektorów, którzy piastowali także urząd prezesa PTPN (prof. Heliodor Święcicki, Zygmunt Lisowski, Gerard Labuda), a także swoją działalność w PTPN, m.in. jako redaktor „Biological Letters”. Z okazji jubileuszu 160-lecia PTPN Rektor UAM złożył członkom korporacji życzenia dalszej pomyślnej pracy.

Serdeczne życzenia z okazji Jubileuszu 160-lecia istnienia Towarzystwa skierowali także do członków PTPN zaproszeni goście: wiceprezydent Poznania Jędrzej Solarzski oraz przewodniczący Kolegium Rektorów Miasta Poznania, rektor Politechniki Poznańskiej prof. Tomasz Łodygowski.

Po wystąpieniach zaproszonych gości nastąpił szczególnie i wzruszający moment. W imieniu Zarządu Towarzystwa Prezes PTPN przyznał medale pamiątkowe i dyplomy Paniom Iwonie Pemperze i Małgorzacie Kałasz – wieloletnim, zasłużonym pracownikom Towarzystwa, które odeszły na emeryturę w ostatnim czasie. W imieniu nieobecnej p. Małgorzaty Kałasz wyróżnienie odebrał jej syn – Dominik Kałasz, również pracownik PTPN. Prezes PTPN przekazał także jubileuszowe odznaki Towarzystwa Prymasowi Seniorowi Henrykowi Muszyńskiemu oraz rektorom poznańskich uczelni.

Licznie zgromadzeni goście Walnego Zebrania

Wręczenie jubileuszowych odznak Towarzystwa

Prof. Alina Mądry z zespołem wokalnoinstrumentalnym „Musica Maxima”

Wystawa wydawnictw PTPN w czytelni Biblioteki

Zgromadzeni w Sali Posiedzeń wysłuchali następnie okolicznościowego wykładu, który wygłosił przybyły z Krakowa Prezes PAU prof. Andrzej Białas. Choć wykład, zatytułowany „Dwie kultury”, trwał niespełna pół godziny, prof. Białas zdążył nakreślić w nim fascynującą i pobudzającą do refleksji wizję dychotomii humanistyki i przyrodoznawstwa. Postawił przy tym istotne pytania dotyczące roli towarzystw naukowych i ich zadań, polegających na skutecznym przewycięzaniu owego podziału.

Po uczcie intelektualnej przyszedł czas na ucztę duchową. Złożony z młodych muzyków zespół wokalo-instrumentalny *Musica Maxima* pod merytoryczną opieką muzykologa prof. Aliny Mądry zaprezentował zebrany zrekonstruowane utwory kompozytorów czynnych w Wielkopolsce w XVIII wieku. Dostojna muzyka stanowiła znakomitą oprawę uroczystości, zaś po koncercie rozległy się gromkie brawa.

Koncert był ostatnim oficjalnym punktem uroczystego Walnego Zebrania. Na zakończenie Prezes PTPN zaprosił wszystkich do wzniesienia uroczystego toastu.

... i część nieoficjalna

Po zakończeniu oficjalnej części uroczystości goście przeszli do pomieszczenia obok Sali Posiedzeń, gdzie już czekał na nich poczęstunek. Rozmowom i wspomnieniom nie było końca. Na gości czekały też dodatkowe atrakcje. W Sali Posiedzeń wystawione zostały najcenniejsze obiekty ze zbiorów Narodowej Kolekcji PTPN – inkunabuły, starodruki i rękopisy, stanowiące ozdobę zbiorów Biblioteki PTPN (koncepcję wystawy opracowała pani Joanna Pietrowicz). Natomiast w czytelnicy pani Dobrosława Gucia i pan Dominik Kałas przygotowali wystawę wydawnictw PTPN. Po Sali Posiedzeń wciąż chodzili dziennikarze, którzy przeprowadzali wywiady z członkami Towarzystwa oraz zaproszonymi gośćmi. Wspólne świętowanie Jubileuszu trwało do godzin wieczornych.

Do zobaczenia na kolejnym Jubileuszu PTPN – to już za 10 lat!

Szymon Paciorkowski

Wszystkie zdjęcia wykonał Krzysztof Fabiański

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 8 marca 2017 r.

Poz. 254

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 24 lutego 2017 r.

w sprawie uczczenia 160. rocznicy powstania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

Założone w 1857 roku Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk jest najstarszym istniejącym nieprzerwanie polskim towarzystwem naukowym. Zebranie konstytuujące Towarzystwo odbyło się w Poznaniu 13 lutego 1857 roku. Uchwalony wówczas statut stwierdzał, iż ma ono „na celu pielęgnowanie nauk i umiejętności w języku polskim”. Pierwszym prezesem Towarzystwa został najwybitniejszy filozof polski tej doby – August Cieszkowski. Wśród członków założycieli znajduje się tak znaczące postaci ruchu narodowego w Poznaniu, jak twórca Biblioteki Kórnickiej Tytus Działyński czy Hipolit Cegielski.

Powołanie do życia PTPN było polską odpowiedzią na politykę pruskiego państwa, niepozwalającego na powołanie w Poznaniu uniwersytetu i uformowanie się tutaj silnego ośrodka badań naukowych. Towarzystwo stało się najważniejszym centrum polskiej aktywności naukowej w zaborze pruskim, ważnym elementem w systemie poznańskich przedsięwzięć organicznikowskich. Wielką jego zasługą stało się stworzenie znaczącej biblioteki i zgromadzenie zbiorów artystycznych, archeologicznych i historycznych, niezmiernie istotnego czynnika zachowywania i kultywowania polskiego dziedzictwa narodowego. To dzięki stworzonej przez PTPN infrastrukturze naukowej i z jego inicjatywy było możliwe powołanie do życia u zarania niepodległości, już w 1919 roku, polskiego uniwersytetu w Poznaniu. Dziś Towarzystwo stanowi płaszczyznę integracji instytucji naukowych, interdyscyplinarnej dyskusji naukowców, upowszechniania i popularyzacji wyników badań.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 160. rocznicę powstania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk przypomina o niestrudzonych i solidarnych działaniach Wielkopolan na rzecz polskiej nauki i kultury, podejmowanych w trudnych latach zaboru pruskiego. Wspólna praca dla pomnożenia polskiego dorobku naukowego i zachowania dziedzictwa kulturowego, nieprzerwanie przynosi znakomite owoce i godna jest upamiętnienia.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*